

צט: עין משפט גר מצוה

הגזול עצים פרק תשיעי בבא קמא

מסורת הש"ס

עא א מ"י ס"ה מה'... אשת הלכה זו סמך... עשין מט טושי"ע אה"ט ס"י... כח סוף ד'...

אימא מפני שהוא נושא שבר. אכל נחמס פטור אף על גב דלדס מועד לעולם נחמס כי האי לא מחייב אלס המזיק כדפרשי"ת גריס המניח (גמ' דף ס' ז' ע"ב): מנעך מספק איסורא. אור"ת דמשום הכי קרי ליה ספק איסורא משום דרב פסיק נפי"ק דחולין (דף י"ג.) כרבי יוסי כרי יהודה טבטעת הגזולה והיה רב מממיר עליו לפי שהיה עם הארץ שלא יבא להקל נשאר טבטעת דלאסמחן כפרק קמא דחולין (דף טו.) גבי מצשל כשנת ב מורי (ס' רנב) למלמדיו מורי להו כר"מ ויהי דריש להו כפירקא דריש כרי יהודה משום עמי הארץ ולהכי קרי ליה ספק גזילה ולא דלא גזילה דאומו האיש ששטע לעס הארץ ה"ל לאסוקי אלעמיה שיממרו עליו וריי מפשד דהאיא עובדא נשאר טבטעת הוה ורב דקאמר כפרק קמא דחולין (דף י"ג.) ואין הלכה כמותו כשאר טבטעת משום דמספקא ליה אי הלכה כמותו או לא: ותניא אידך בין אומן בין הירוש חייב. לא שייך הכא לשנוי כאן כשכר כלן נחמס כדמטני גבי שמיטה כדבבבא מטבע נריך נקילות גזול ולית ליה למימוי אס אין כקי דכנו ויאסור: לפנים

רבא אמר דכ"ע ישנה לשכירות מתחילה ועד סוף ודכו"ל עלמא המקדש במלוה אינה מקודשת ודכו"ל עלמא אין אומן קונה בשבח כלי אלא השב במאי עסקינן כגון שהוסיף לה נופך משלו רבי מאיר סבר (מלוה ופרוטה אדעתה אפרוטה ורבנן סברי מלוה ופרוטה דעתה אמלוה ובפלוגתא רבני תנאי דתניא בשכר שעשיתי עמך אינה מקודשת בשכר שאעשה עמך מקודשת רבי נתן אומר בשכר שאעשה עמך אינה מקודשת וכל שכן בשכר באמת אמרו רבנן בשכר שעשיתי עמך ובין בשכר שאעשה עמך אינה מקודשת ואם הוסיף לה נופך משלו מקודשת (מאי איכא) בין ת"ק לרבי נתן איכא בינייהו שכירות בין רבי נתן לר' יהודה הנשיא איכא בינייהו מלוה ופרוטה אומר שמואל טבח אומן שקלקל חייב לשלם מו"ק הוא פושע הוא נעשה כאומר לו שחוט לי מבאן ושחט לו מבאן למה ליה למימר מו"ק הוא פושע הוא אי אמר מו"ק הוא הוה אמינא הני מילי היכא דקא עביד בשכר אבל היכא דקא עביד בחנם לא קמ"ל פושע הוא איתביה רב חמא בר גוריא לשמואל יהנותן בהמה לטבח וניבלה אומן פטור הדיוט חייב ו'אם נותן שכר בין הדיוט בין אומן חייב אמר ליה לעבר מוחך קאמינא לכו אנא רבי מאיר וקאמריהו לי רבנן אמאי לא דייקת מילי שאני אומר מו"ק הוא פושע הוא נעשה כאומר לו שחוט לי מבאן ושחט לו מבאן מאן אית ליה האי סברא רבי מאיר דאמר מבעי ליה למירמי אנפשיה הי רבי מאיר אילמא (הא) רבי מאיר (קל"ן סימן) דתנן קשרו בעליו כמסורה ונעל בפניו כראוי ויצא והויק בין חם בין מועד חייב דברי רבי מאיר התם בקראי פליגי אלא הא רבי מאיר דתנן לצבוע לו אדום וצבוע שחור שחור וצבוע אדום רבי מאיר אומר גותן לו דמי צמרו התם בידים קלאו מיניה אלא הא רבי מאיר דתנן נשברה כדו ולא סילקה נפלה גמלו ולא העמידה רבי מאיר אומר חייב כגזוק וחכמים אומרים פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים וקיימא לן דרבנןקל פושע הוא פליגי אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן טבח אומן שקלקל חייב ואפילו הוא אומן כטבחי ציפורי ומי אמר רבי יוחנן הכי והאמר רבה בר בר חנה עובדא הוה קמיה דרבי יוחנן ככנישתא דמעון ואמר ליה יול אייתי ראייה דממחית לתרגולים ואפטרך לא קשיא כאן ובגמס כאן בשכר כי הא דאמר רבי זורא הרוצה שיתחייב לו טבח יקדים לו דינר מיתיבי המולך חטים לטחון ולא לתתן ועשאו סובין או מורסן קמח לנחתום ועשאו פת ניפולין בהמה לטבח וניבלה חייב מפני שהוא כנושא שכר אימא מפני שהוא נושא שכר הוה מגרומתא דאתאי לקמיה דרב טרפיה ופטוריה לטבח מלשלומו דמי פגעו ביה רב כהנא ורב אסי כההוא גברא אמרו ליה עביד כך רב תרתי מאי תרתי אילמא תרתי לגריעותא דאיבעי ליה לאכשורי (כר' יוסי בר' יהודה וטרפה כרבנן ואי נמי כרבנן דאיבעי ליה חיובא כטבחה ומי שרי למימר כי האי גונא והתניא לילכשיצא לא יאמר אני מוכה והכירי מחייבין אבל מה אעשה שחבירי רבו עלי ועל זה נאמר יהולך רכיל מגלה סוד אלא תרתי למעלותא דלא אוכלך ספק איסורא ומנעך מספק גזילה איתמר דהמראה דינר לשולחני ונמצא רע תני חדא אומן פטור הדיוט חייב ותניא אידך בין אומן בין הדיוט חייב אמר רב פפא לבי תניא אומן פטור כגון דנכו ואיסור דלא צריכי למיגמר כלל אלא במאי מעו מעו כסיכתא חרתא א דההיא שעתא דנפק מתותי סיכתא ההיא איתתא דינרא לרבי חייא אמר לה מעליא הוא למחר אתאי לקמיה ואמרה ליה אחויתיה ואמרו לי בישא הוא ולא קא נפיק לי אמר ליה לרבי זיל חלפיה ניהלה וכתוב אפנקסי דין עסק ביש ומאי שנא דנכו ואיסור דפטירי משום דלא צריכי למיגמר רבי חייא נמי לאו למיגמר קא בעי רבי חייא לפנים משורת הדין הוא דעבר כדרתני רב יוסף דהורעת להם זה בית

בשכר שעשיתי עמך. התקדש ל' אינה מקודשת. לדיא לה כמלוה (קדוין חח.) בשכר שאעשה עמך מקודשת. לשיממרו וימנו לה. דקא סבר אינה לשכירות אלא לנפק (ס'.) ר' נתן אומר בשכר שאעשה עמך אינה מקודשת. לדישה לשכירות מחילה ועד סוף. וכל שכן בשכר שעשיתי עמך. לדין דגמרו והחירו כגרי האל מלוה נמרה (ס'.) ואם הוסיף לה נופך משלו מקודשת. מכלל דר' נתן סבר אשוי הוסיף לה אינה פטור מו"ק. דקפני מלוה ופרוטה דפחה חלטה (ס'.) איכא בינייהו שכירות. אס ישנה מחילה ועד סוף או לא. כדפרשי"ת (ס'.) קשרו בעליו. לטור וטור (הו.) ונעל בפניו כראוי. היינו שמייה פתוחה. דלם שיטלה למחר כוח מניה (עירי טה.) גותן לו דמי צמרו. כדמקורא ופסי. דהשפתא שיי טי לנריס למר חודס (עיר טה.) קי כשתי לרי"ת ולא היכי ליה אלא דמי למרי (קפון ע.) דמיטא שמר לן. מוכר כשוק. דקיה גבול (פ.) גמל שבת הנילה ורי"ת (טח.) דמי למר לן כמי שמר לן. דקיה כשתי ויחמיר משת (ס' ע"ד) טחן לו נכס או דמי למר לן כנחמל אס יליא. דסריה ליה לרי"ת כל השנה מדעת בעליו נקרא גבול ונעל למר לן כמי ארי"ס שחא מעל עכו"ל דמיטא (ע"ד.) אכל לא דמי שחן. או זה ימן כמי טמל ויקנס למר נכס והא סוכין (רשב"י) היא ברב צגו. מורסן. היא הקליפה העליונה שמתולצ מתותי המטחן כמספקת (ס'.) פת ניפולין. שטל פתיק (ס'.) מפני שהוה נושא שכר. אכל כחם פטור אס אומן הוא. כדאמרין ול אימי ראייה דמחית למרגלו ואמרינן. וכן הלכה דאומן כשכר חייב כחנם פטור מלחמא ר' יוחנן (ס'.)

מורה אור השלם 1. והלך רכיל מגלה סוד ונאמן ורח מכסה דבר. משלי יא יג 2. והזרזתה אתם את החקים ואת הנהרות והזרזתם לכם את הדרך ילכו בה ואת המעשה אשר יצאו: סמות י"ב